

1. Ünite: Biz ve Değerlerimiz

1. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli roller üstleniriz. Bu rollerimizin bir kısmı biyolojik özelliklerimizden kaynaklanır, seçme şansımız yoktur. Bazı rollerimizi ise ilgi ve yeteneklerimiz doğrultusunda sonradan kazanırız.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ilgi ve yeteneklerimiz doğrultusunda kazandığımız rollerimizden biri değildir?

- A) Öğretmen
B) Arkadaş
C) Kardeş
D) Mimar

2.

TANIM	Ön yargı; bir kimse ya da bir olayla ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olmadan önceden düşünülen bir takım yargılara veya kararlara varma durumudur.
DURUM	Ön yargılar; genellikle fiziksel farklılığı olan, kültür, din, sosyo-ekonomik yapı ve cinsiyet farklılığı gibi sebeplerden kaynaklanmakta olup insanlar arasında etkileşim ve iletişimin azalmasına sebep olmaktadır.
ÖNLEM	1. 2. 3.

Tanım ve durum birlikte düşünüldüğünde ön yargıya karşı alınabilecek önlemlerle ilgili boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

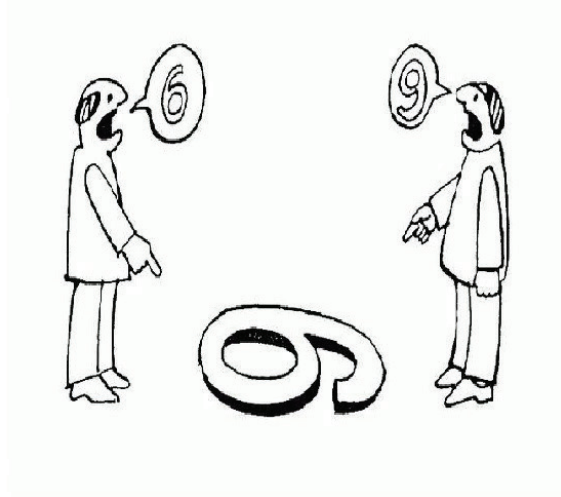
- A) Empati anlayışı gelişmeli
B) Duygusal bağlar güçlenmeli
C) Bireysellik ön plana çıkarılmalı
D) Karşılıklı saygı ve hoşgörü anlayışı oluşturulmalı

3. "Bu yıl sınıfımıza Almanya'dan Jürgen adlı yeni bir arkadaşımız geldi. Jürgen; sarı kıvrıkcık saçları, çilli teni ve uzun boyu ile hiç de alışık olmadığımız bir görünüme sahipti. Biraz Türkçe biraz Almanca konuşan, her şeyi ile bizden farklı olan Jürgen'le kimse aynı sırada oturmak istemedi. Hatta bazı arkadaşlarımızın velileri bile bu durumdan rahatsız oldu. Ancak kısa süre sonra Jürgen'in derslerdeki başarısı hepimizin dikkatini çekti. Üstelik basketbolda o kadar iyiydi ki, hepimiz onunla aynı takımda olmak istiyorduk. İletişim kurdukça onun esprili ve yardımsever yönünü de keşfettik. Okula geldiği ilk günü hatırlıyorum da, onun hakkında ne çok yanılmışız."

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Farklılıklara saygı duyulmalıdır.
B) İnsanlara karşı ön yargılı olunmamalıdır.
C) İnsanlar görünüşüyle değerlendirilmemelidir.
D) İnsanlar birbirleriyle aynı görüşe sahip olmalıdır.

4.

Verilen görsellerde vurgulanmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabit fikirli olmak toplumsal uzlaşmayı kolaylaştırmaktadır.
- B) Olay ve durumlar herkes tarafından aynı şekilde algılanmaktadır.
- C) Ön yargılar doğru karar verme ve empati kurmaya engel olmaktadır.
- D) Başkalarının düşüncelerine göre hareket etmek en doğru yöntemdir.

5.

Ön yargının, ayrımcılığın ve çatışmanın azalmasını istiyorsak toplumsal temas artırılmalıdır. İnsanlar arasındaki bağ güçlendirilmelidir. Bunun yanında empati ve karşılıklı saygı anlayışı da geliştirilmelidir. Ön yargıların azalması; toplumsal uyumun, birlik ve beraberliğin kuvvetlenmesini sağlayacaktır.

Metne göre ön yargıların azaltılması için öncelikle aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) İletişimin geliştirilmesi
- B) Sanatsal faaliyetlerin artırılması
- C) Eğitim seviyesinin yükseltilmesi
- D) İnsanlar arasındaki gelir farkının azaltılması

6.

SADAKA TAŞI

Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde meydanlara, cami ve çeşme yanlarına yardımlaşma amaçlı taşlar konulurdu.

Yardım etmek isteyenler bu taşın üstüne para bırakırdı. Böylece derdini kimseye anlatamayan ihtiyaç sahibi kişiler gecenin geç saatlerini bekler, kimseye görünmeden ihtiyacı kadar olan parayı alırdı. Merhametin simgesi olan bu taşlardan bazıları günümüze kadar gelmiştir.

İTİMAT BAKKALİYESİ

Konya Selçuklu Değerler Eğitimi Projesi kapsamında birçok okulda "İtimat Bakkaliesi" köşesi kuruldu. Öğrenciler, doğruluk bölümünden aldıkları ürünün ücretini kasaya koyuyor ve para üstünü de yine kendileri alıyorlar. Yardım yapmak isteyen öğrenciler ise aldıkları ürünleri cömertlik bölümüne bırakıyorlar. Böylece okula beslenme getiremeyen veya parası olmayan arkadaşlarına yardım ediyorlar.

Verinlere göre;

- I. Yardımlaşma ve dayanışma şekli değişime uğrasa da devam etmiştir.
- II. Kültürümüze ait bazı önemli değerler korunmuştur.
- III. Günümüzde yardımlaşma faaliyetleri resmî kurumlar tarafından yürütülmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

7. Zümrâl Hanım yeni aldığı güneş gözlüğünü kullanmakta zorlanmaktadır. Güneş gözlüğünü her kullandığında bulanık görme ve baş dönmesi gibi rahatsızlıklar yaşamaktadır. Doktoruna başvuran Zümrâl Hanım aldığı güneş gözlüğünün sipariş ettiği mercek ölçülerinde olmadığını öğrenir. Ürün fişi ile gittiği mağazadan değişim talebinde bulunan Zümrâl Hanım mağaza çalışanlarından olumsuz cevap alır.

Zümrâl Hanım bu sorunu çözmek için aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Belediye'ye dilekçe yazmalıdır.
- B) Mağaza sahibini ikna etmelidir.
- C) Tüketici hakem heyetine başvurmalıdır.
- D) Güneş gözlüğünün yenisini satın almalıdır.

8. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli sosyal roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bunlar herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bazı rollerimizde vardır ki bunlara isteğimizle çalışarak, başarı göstererek sonradan sahip oluruz. Bunlar özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir.

Buna göre rollerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Rollerimiz ilgi ve yeteneklerimize göre zamanla değişebilir.
- B) Bulduğumuz gruplar bizlere çeşitli roller yükleyebilir.
- C) Bazı roller doğuştan itibaren oluşmaya başlar.
- D) Sahip olduğumuz tüm rollerde başarılı oluruz.

9. Toplumdaki bireyler kederi ve sevinci paylaştıkça birbirine daha kaynaşır. 23 Ekim 2011’de meydana gelen Van Depremi’nde devlet ve millet seferber oldu.

AFAD verilerine göre Van Depremi sonrası yapılan faaliyetler görselde verilmiştir.

Verilenlere göre Van Depremi sonrası;

- I. Beslenme ve barınma sorunu giderilmeye çalışılmıştır.
- II. İçme suyu ihtiyacını karşılamak için çalışmalar yapılmıştır.
- III. Eğitim - öğretim faaliyetleri aksatılmadan devam ettirilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

10.

Merhaba arkadaşlar benim adım Yavuz. Bu yıl 5. sınıfta okuyacağım. Babam polis olduğu için tayini çıktı ve yeni görev yeri olan Antalya'ya taşındık. Buraya geleli bir ay oldu. Şimdiden yeni okulumu, öğretmenlerimi ve arkadaşlarımı çok merak ediyorum. 10. sınıfa geçen abim de en az benim kadar heyecanlı. Geldiğim okulda tiyatro kulübündeydim. Eğer burada da aynı kulüp varsa yine görev almayı çok isterim.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi Yavuz'un sahip olduğu roller arasında yer almaz?

- A) Yolcu
B) Kardeş
C) Başkan
D) Öğrenci

11. "Hangi çiçek diğerini sarı açtı diye ayıplar,
Hangi kuş farklı ötünce diğerine yasak koyar.
Derisinden, dilinden ötürü öldürülüyor insanlar
Ah insanlar, her şeyi bulup kendini bulamayanlar."

Şairin dörtlükte eksikliğini hissettiği kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini tanıma
B) Farklılıklara saygı
C) Toplumsal ayrışma
D) Yardımlaşma ve dayanışma

12. Sivil toplum kuruluşu (STK), insanların toplumdaki herhangi bir ihtiyacı karşılamak için gönüllü olarak bir araya gelerek kurdukları dernek, vakıf ve sendika gibi oluşumlara denir. Yaptıkları çalışmalarla toplumda dayanışmanın oluşmasına katkı sunarlar. Çalışanlar gönüllü olarak faaliyette buldukları için maaş almazlar. Toplumda birlik ve beraberliğin güçlenmesine fayda sağlarlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının yaptığı çalışmalar arasında yer almaz?

- A) Yoksul ve kimsesiz ailelere destek olması
B) Toplum sağlığı ile ilgili kanunlar çıkarması
C) Maddi zorluk çeken öğrencilere burs vermesi
D) Doğal varlıkları koruyucu çalışmalar yapması

13.

Bu dizelerde verilmek istenen ana düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sevgi ve hoşgörü toplumsal birlikteliğe katkı sağlar.
- B) Birlik ve beraberlik o ülkenin kalkınmasını kolaylaştırır.
- C) Başarının en önemli şartı insanların birbirini sevmesidir.
- D) Toplular, birbirini tanıyan insanlar tarafından oluşturulur.

14. Eğitim gördüğü okulda Suriyeli öğrencilerin olduğunu fark eden 6. sınıf öğrencisi Mehmet ilk günden bazı öğrencilere tepki göstermiş, onların yanına oturmalarına müsaade etmemiş, bu durumdan duyduğu rahatsızlığı akşam evde anne ve babası ile paylaşmıştır. Haberlerde Suriye’de yaşanan iç savaşın etkisiyle bombalanmış şehirler ve zor durumda kalan insanların görüntülerini izleyen Mehmet, tepkisinin yanlışlığını fark etmiştir.

Yukarıda verilen parçada Mehmet’in göstermiş olduğu tepki;

- I. Rekabet
- II. Ön yargı
- III. Cinsiyet ayrımcılığı

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) II ve III.

1. Ünite: Biz ve Değerlerimiz

15. Hüseyin Bey, yeni aldığı bulaşık makinesinin bir süre sonra içinde koku yaptığını fark eder. Hüseyin Bey, bulaşık makinesini aldığı beyaz eşya mağazasına sorunu bildirmesine rağmen mağaza yetkilileri, Hüseyin Bey'in şikayetini dikkate alınarak bu durumun normal olduğunu yapılacak bir şey olmadığını söyler. Bunun üzerine Hüseyin Bey, hakkını aramak için yaşadığı ilçedeki Tüketici Hakem Heyetine başvuruda bulunur. Tüketici Hakem Heyeti bilirkişi raporuna göre Hüseyin Bey'i haklı görüp bulaşık makinesine ödediği ücretin mağaza tarafından kendisine iade edilmesine karar vermiştir.

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Soruna getirilen çözümlerin hak ve sorumluluk temelinde olması gerekir.
B) Bireylerin hak ve özgürlükleri, sorumluluklarından daha önemlidir.
C) Yaşanılan sorunları bireyler kendine özgü yöntemlerle çözmelidir.
D) Sorunlarımızı her zaman kendimiz çözmeliyiz.

16. Sivil toplum kuruluşları gönüllülük esasına dayalı olarak yaptıkları çalışmalarla toplumda dayanışmanın oluşmasına katkı sunarlar. Ülkemizde de birçok sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır. Örneğin; maddi zorluklar çeken öğrencilere eğitim alanında fırsat eşitliği sağlamak amacıyla Türk Eğitim Vakfı (TEV), Türk Silahlı Kuvvetlerinde yaptığı vatan hizmeti esnasında şehit olan veya herhangi bir nedenle hayatını kaybeden Mehmetçiklerin bakmakla yükümlü oldukları yakınları ile gazi ve engelli Mehmetçiklere destek olmak amacıyla Mehmetçik Vakfı kurulmuştur.

Buna göre sivil toplum kuruluşları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı alanlarda hizmet verirler.
B) Yardımlaşma faaliyetlerinde bulunurlar.
C) Toplumsal birlikteliğin oluşmasına katkı sağlarlar.
D) Yaptıkları çalışmalara karşılık devletten ücret alırlar.

17. "Geçmişinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkumdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi geçmişiyle, hatıralarıyla ve benliğini birleştiren bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir."

Peyami Safa'nın bu sözü ile millî birlik ve beraberliğimize güçlendiren unsurlardan hangisine değinilmiştir?

- A) Dil B) Din C) Tarih D) Gelenekler

18. Salı günü iş yerinden çıktığımda çok yorgundum. Eve yürüyerek gitmekten vazgeçip durakta minibüs beklemeye başladım. Tam minibüse bineceğim sırada şoför dikkatimi çekti, bir kadındı. Hemen binmekten vazgeçtim. Neticede şoförler erkek olmalıydı. Ayrıca minibüs kullanmak kadına hiç yakışmıyordu.

Bu parçaya göre;

- I. Ön yargılı davranılmıştır.
II. Empati yapılmıştır.
III. Cinsiyet ayrımcılığı yapılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

19. Yirmi yaşında genç bir delikanlı otobüsün camından bakarken birden bağırdı:

– Baba; arabalar, arabaları görüyor musun, bizle geliyorlar!

Babası gülümsedi ve mutlulukla saçını okşadı. Genç, bir süre daha dışarıyı izledikten sonra birden bağırdı:

– Bulutlar baba, bulutlar harika!

Baba gülümseyerek oğlunu izledi.

– Baba ağaçlar, onlar hep geride kalıyor, dedi aniden delikanlı.

Arkada oturan yaşlı adam, bu bağırmalardan rahatsız olmuş olacak ki babanın omzuna dokundu:

– Beyefendi, oğlunuzu iyi bir doktora götürmelisiniz! Problemi var herhâlde.

Baba geriye dönerek “O zaten iyi bir doktordan geliyor. Oğlumun gözleri, doğuştan görmüyordu ama ameliyat sonrası açıldı.” dedi.

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsanları tanımadan, peşin hüküm vermek ön yargıya sebep olur.
- B) İnsanları ne olursa olsun rahatsız etmemek en temel görevimizdir.
- C) Yaşlı insanlarımızı korumalı, onlara gereken saygıyı göstermeliyiz.
- D) İnsanların tüm davranışlarını anlayışla karşılamalı ve değer vermeliyiz.

20. Endonezya’da Cuma günü meydana gelen deprem ve tsunamide, arama kurtarma ekipleri uzak bölgelere ulaşmaya çalışıyor. 7,5 büyüklüğündeki depremin başta düşünülenden çok daha geniş bir bölgeyi etkilediği belirlendi. 60 bin kadar kişi bölgeden tahliye edildi ancak yaklaşık 1,4 milyon kişinin deprem ve tsunamiden etkilendiği tahmin ediliyor.

Endonezya’da yaşanan depreme öncelikle aşağıdaki kuruluşlardan hangisi yardımcı olur?

- A) Türk Kızılayı: Her türlü doğal ve beşeri afette yurt içinde ve dışında insanların yardımına koşmak
- B) Türk Eğitim Vakfı (TEV): Maddi zorluk çeken öğrencilere eğitim alanında fırsat eşitliği yaratmak
- C) TEMA Vakfı: Yetim ve kimsesiz çocukların barınma ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamak
- D) Mehmetçik Vakfı: Gazi ve şehit ailelerine sosyal ve ekonomik destek sağlamak

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.